

اداره خانہ

باب عالی جادہ سندھ دائرہ مخصوصہ

آبونہ سرائٹی

ممالک عثمانیہ ۱۷۰۰ سنہ لکی (۶۵) ، الٹی
آیلٹی (۴۵) غروشدر. ممالک اجنبیہ ۱۷۰۰
سنہ لکی (۱۷) ، آلتی آیلٹی (۹) فرانقدر.
[ایضاحات : نسخہ سی الٹی پارہ ، آلتی
آیلٹی بر جلد ، ہر جلد ۲۶ نسخہ در.]

افطارات

§ آبونہ بدلی پشیندر،
§ آدرس تبدیلندہ قرق پارہ لک
پول کوندر ملی در .
§ مسلک موافق آثار مع المصنویہ
قبول اولتور . درج ایڈیلیمین یازیلر
اعادہ اولونماز .

کتابت

۱۳۳۰

دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ لک مجموعہ اسلامیہ در

عدد ۲۵۲

۵ شعبان المعظم ۱۳۳۱

پنجشنبہ

۲۷ حزیران ۱۳۲۹

جلد ۱۰

افطارات

رسالہ مزون آلتدیغی کوسترلمک شرطیلہ
بتون یازیلر ہرہانکی بر غزتہ طرفندن
اقتباس اولونہ بیلیر .

§

مکتوبلرک ، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولسی و آبونہ صرہ نومروسنی محتوی
بولونمسی ؟

§

ممالک اجنبیہ ایچون آبونہ اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجہ سی دە یازلمسی ؟

§

پارہ کوندر لیدیکی زمان نہیہ دائر اولدیغنک
واضحاً بیلدرلمسی رجا اولنور .

بر فکر ایدینه جکمش . مشارالیهی ۱۰۲ نجی فصله کوره تحت محکومته آله سی ده ایشته بو نقطه نظر دن ایش .

یاز تعطیلی منسبتیه باکوده بولسان بعض مسلمان طایفه له بو خصه و صده کوریشد کده (کیف) قضا سنک طایفه لر او زنده نه کی تأثیر اجرا ایده بیله جکی صورت یقده . صاحب لمدن برسی ، کجا مناسله :

— ای بر تأثیر ، دیه جواب ویردی .

— ناصل ای بر تأثیر ؟ دیه صور نیجه ، فکر نی ایضاح ابتدی :

— بوجهت دیگر آرقاده شلر منی دهاده جیدلشدیرمک ، هر کسک عزمی آرتیره جی . روس حکومتی بونکله بزم کوزلر منی ییلدیرمق ایسته یور ، فقط یا کیلیور . مسلمان کنجلیکنده آرق حس ملی ارقده کورکشمکه باشلادی که بو کبی شیلرله قطعاً قطع امید ایتمزلر ، طوندقلمی مسلك فدا کاردن واز کچمزلر . مسلمان طایفه لر بوتشبد باغانلر ده اولاملرک باشنه ایندی بریان ومدهش ضربه دن حصه اندام آله رقی کیریشدی لر . شمدی . ۱۷ کزینک توفیقیه ، باشلادقلمی ایشی هیچ یاریده بر اقرلمی ؟ آرق بزاستقلدن بر امید بکله که باشلادق . بر جوق اسباب موجوده مؤسسه نک تأثیرله هر کسک امیدسنز کسلیکی بر آنده بولدیغمن بوامیدی آمین اولکیزکه ، کیسه قهر ایده منز .

— بوامیدی نره ن آلیورسکنز ؟

— بالقان عاربه سنده مسلمانلرک سابه اوله رقی دبرلدیکلر نی اثبات ایدن اولولتلر دن .

عبدالحق

باکو :

۸ مکتوبی برتمش وظرفنه قومشدم که بعض معلومات متممه یده دسترس اولدم : (کیف) ده ۱۷ طایفه تحت توفیقیه آلدقن صکره ضابطه بومناسبتله نفس کیف ده ددیگر شهرلر ده بر جوق تحریرات اجرا ایش و نتیجه ده مسلمان محررلر دن عالم جان افندی بی ده بقالامشدر . الان بر جوق تحریرات و توقیفات دوام ایتمکدر .

ع

آناتولی سیراخبار مخصوص صومردن :

بروسه شهرینک ، عثمانلی سلطنتک مهد ظهوری اولان بواسلام مملکتک نه مونس ، نه صمیمی بر آغوش وفاکاری واردر . انسان بورالرده کی آشنائی هیچ بر طرفده حس ایده میور . بومبارک شهرک طاغی ، طاشی سزه آشنادر . نه کورسه کز روحکزه برالفتی واردر . جاملری ، مقبرلری ، مدرسه لری ، کتبخانه لری ، یشیل اووه لری ، شادروانلرینک الهی زمزمه لری ، حاصلی او محیط پاک بوتون الواحی ، بوتون الحاتی ، اجداد کزک مناقبتی ترتیل ایدرک سنزی سلاملا یور . بروسه ... ای مهد سلطنت ا بندن ده سکا بیک سلام ..

مدرس لری :

شیمدی بو خانه پدرک اورومجلر طوتان خرابه لری اوزرنده اوط . روب بر آزاغلامق ایستهرم . ای فناریلره ، خسرو لره ، خیالی لره موطن از لان شهر معظم ! بر زمانلر سنک هر بوجاغنده بیغین بیغین علما تحصیل علم ایله مشغول اولورکن بوکون بر جوق مدرسه لر صاحبسزک یوزندن بايقوشلره مأوی اولمش . کیمیسنک طاملری چوکمش ، ییقیق دیوارلری اوستنده ماضی حیاته عاند مرثیه لر ترنم

ایدلکده در . هر طرفه مکتبلره . تجارته ، اقتصاد و معارفجه کسب قوت ایتمه یه اولدقجه اهمیت ویرلیور . مثلاً بوسنه یاز تعدیلی مناسبتیه مکتبلره قید و لئق اوزره مسلمان اولیای اطفالی طرفندن ویریلن عریضه لراوقدردرکه بر جوق رس - مسلمان مکتب رسمیه سی مدیران بانذکره . بله به اداره سنه مراجعت ایدرک صوک بهار ایچون صنفلرک تزییدی فکرنده اولاسنی طلب ایشلر درر . چونکه هر طرفه - قاج سنه بوندن اولیسی - مکتبلره کلپورلر ، دیه عطالترندن شکایت اولنان ، مسلمان خانی شمدی مکتبلری اسقیلا ایدیور . بوسنه ینه بلدی طرفندن تأسیس اولنان اناک مسلمان مکتب ابتدائیلرندن ایلك دفعه اوله رقی ۲۲ قز طایفه تحصیللر نی برتیرورلر . والدین طرفندن شهر اداره سنه ویریلن بر عریضه ایله مسلمانلر مذکور مکتبلرک کافی اولدیغنی در میان ایدرک دها واسع پروغرا له دیگر بر اناک مکتبی کشادینی طلب ایدیورلر .

صوک سنه لره روس مکتب اعداد یه سندن بر جوق اسلام طلبه نشئت ایتمکه باشلادی . بو طایفه بووقته قدر ایشالی کورلمدیکی بر صورتده ، بر طاقم ملی مقصدلر واملر پرورده ایدرک مکتب عالی به قید اولنیورلر . اولجه مکتب عالی به کیرن مسلمان طایفه سنک اک بیوک املی انجق حیات شخصیه سنده مهم بر موقع قزاعق ایدی . شمدی بویله دکلددر . مکتب عالی به کیرن بر طایفه فن مخصوصه متخصص اولقله بر ابرکندی ماتنه واولمت آمانه وه مقاصد طبیعیه سنده خادم اراق ایسته یور . بعض روس مکتبلر نده او قویان مسلمان طایفه لره کوریشدی کم ائشاده ونلری بوقدر بر حرارتلی و هیجانلی حالله کندی دینداش لری وماتداش لری نه مربوط بولدیغندن طوغریسی ممنون قالدیم .

مسلمان طایفه لری بوخصوصه یالکیز سوزلده قالامشدر . یائینده (کیف) شهرنده روس ضابطیه سی طرفندن مسلمان طایفه لردن ۱۷ کیشی تحت توفیقیه لشدیر . توفیقیه آلتانلر میاننده ایکیشی مسلمان تزیدر ، که اولرده مکتب عالی طالب نددندر . بو مسلمان دلبه وطالبانی (کیف) روسیه ده موجود اولان بالجه داراله نولرده ومکتب عالی ده تحصیل ایتمکده اولان مسلمان دایله میانندن بالانتخاب (کیف) طویلتمش ایش . مقصدلری علوم عالیه تحصیل ایتمکده اولان دینداش لری میاننده بر رابطه عمومی وجوده کتیرمک و آل برلکیله چالیشه رقی مسلمانلرک محتاج اولدقلمی نواقص اجتماعیه ومدنیته نک رفع وازاله سنه سمی ایتمک ایدی .

متمدن بر مملکتده هیچ بر سوء ظنی موجب اولماق اقتضا ایدن بویله ضرر سنز وظایتده مدنی بر مقصد ایچون طویلانان کنجلی ، روسیه ناصلسه ، باشقه درلو دوشونه ک ، تمایله تحت توفیقیه آیش وجزا قانوننامه سنک ۱۰۲ نجی فصلی بویجه تحت مسئولیته آلمشدر . مذکور فصل روسیه ده کی اصول حاضره حکمتی وسائل انقلابیه وجبره ایله ییقق فکرنده اولانلر حقتده تطبیق ایدرکه ۴ سنه دن ۸ سنه به قدر کورک جزاسنی موجبدر . شمدی مدنیتسزک وکریده قالقله اتم و انان دینداش لری نه بر معاونت مدنیته بولونمندن باشقه قباحتلری اولمایان ۱۷ مسلمان کنی احوال که تدریس صره سندن آله رقی محکومیت مندالیه سنه ، صکره ده ، کیم ییلر ، بلکده ، صوئوق سبیریانک بوزلی کوشه لرینه آتیلا جقلر درر .

بعضارندن استحصال ایدیکم معلوماته نظراً روس حکومتی مذکور طایفه لر حقتده باشقه درلو سوء ظنلر بسلامکده ایش . حکومتک آله ایتدیکی معلوماته نظراً کویا مسلمان طایفه لری مانند دولت علیه ک مغلوبیتی متعقب شدتلی بر ملت پرورک بوتون اقوام اسلامیه ایله همدردک فکری اولیامش . بو فکرک نتیجه فعلیه سی اولق اوزرده هر طرفه مسلمان طایفه لری میننده بعض تشکیلات وجوده کتیرلشددر . شمدی هر بر طرفه آیری آیری وجوده کتیرلش اولان هیئتله ، تشکیلاتلری بر ایدیرمک وعمومی بر پرعرام اتخاذ ایلمک قصدیه بو ۱۷ کیشی یی ایلریده انقه ایده اک بیوک سلمان کنجلی اجاعنک نه یولده دعوت اولمغنی ونه ایله اشتغال ایده جکی احضار ایچون انتخاب ایشلر ایش . بو قویسیون بر جوق مسئله لره برابر دولت علیه حقتده برقراره کلجک و ویه اسلاملریک حدود خارجنده کی اسلاملرله نه یولده مناسبتده اوله لری حقتده دخی

اولنیور. کیمینک کون کورمه بن جدار حصینی ایچنده بکزلری اوچوق بر طاقم بیچاره لر حیات سوروکلہ یور. سنه نك آتی آتی رطوبتلی ایزبه لرده عصام ایله عبدالغفورک بی سود مناقشه لریله ، یاخود ارسطونک ایکی بیک سنه نك کهنه نظریاتیلہ کچیرن بوزوالدیلر نه قدر شایان مرحمتدر. باری او قودقلری شی کندیلرینه آخرتی قازاندیرسه !.. دنیاچه برقاظه ، بر سعادت تأمین ایتمدیکی کبی ، آخرت ایچون ده بر ذخیره اوله میور . بیچاره لر ، کیمسه سز ، حامیسز ، پریشان ، سرکردان چله طولدور مقده دوام ایدوب کیدیورلر .

بونلره باقمی لازم کلن باب مشیخت کنسینه باقه بیلمش اواسه یدی ، بونلره باقاز دیه هدف اعتراض اوله بیلیردی . فقط ، نه چاره که اونک کنسینی کورمده وقتی ، کوزی یوقدر ! آتی سنه دن بری اون بش مدرسه نك مدرسی الا آن تمین ایدیله مشدر . تمین اولنه حق کیمسه لرك مضبوطلری بر قاج کر باب مشیخته کوندرلدیکی حالده آلدیران اولما مشدر . ذاتاً آلدیرسه نه اوله حق ؟ قرق مدرسه ایچنده مدرسه ک معیشتی تأمین ایدیه بیله جک معاشلی انحق بش مدرسه واردر . دیگر لرینک معاشلری مدرس افندی نك اکک پاره سنه بیله تقابل ایدیه سز . بوتون مدرس افندیلر ایچون یکانه نخبه امل بو بش مدرسه مدرسه کی در . آلمش یاشندن سوکرا بوکا موفق اولورسه نه مختیارلق !

حاصلی علمیه مسلک نك حالی پک پریشان ، پک آجینه حق بر حالده در . نه تحصیلده بر ترقی و تجدد وار ، نه همیشه خصوصنده بر رفاه و سعادت . ۸۰۰ - ۱۰۰۰ طلبه تحصیل علوم ایدیورم ، زعمیله حیاتیلری محو ایدوب کیدیورلر . ۴۰ - ۵۰ مدرس آدم یتشدیریورم ، فکر بله سنه لرجه اوغراشوب طور بیورلر . بو نه حالدر ؟ بتون جهان دیو آدیملریله راه ترقیده ایلر اوله یوب کیتمکده لر ایکن بزم خلغم نك مرشدلری اوله حق علمیه منسوبلرینک بوبطاتی ، یاخود بورجی حرکتی عقله دورغونلق ویرر .

مع مافیه بو صوک زماندرده بو یولک چیه باز اولدیغنی آ کلامغه باشلا یا نلرده یوق دکل . شهرلی بر قاج کنج طلبه افندی ایله کوروشدم ؛ دیورلرکه :

— بو قدر سنه عربجه او قیورز ، فقط ایکی کله بر آریه کتیروب سویله یه میورز . ذاتاً خوجه لر مزده بوکا مقتدر دکدر . اجازت آلان بر طلبه اگر حافظ دکسه حرکت سز قرآنی ، حدیثی درست او قویه مدینی کبی ، معناسنی ده ا کلا یه میور . بوکا مقابل باری دین علملرینه وقوفنز اولسه ! آرتق بو حال دوام ایدیه میه جکدر ، ظن ایدرم . بر قاج آرقداش بو خصوصده دائماً کوروشور ، دردله شیرز . خوجه لر نك نظر انصاف و مرحمتلری جلب ایچون بعض شیرده قار لادق . فقط تعطیل مناسبتله بوسنه کنسیدلرینه تقدیمه وقتنر اولدی . کله جک سنه تحصیلده بزم حالمی ، استقبالزی دوشونمینی خوجه افندیلر مزدن استرحام ایدیه جکدر . امید ایدرزکه بو آمال ترقی و روانه مزنی خوجه افندیلر مز حسن تلقی بیوره جقاردر .

— مطالبکنزی آ کلا یه بیایر مییم ؟
— مطالب مخصوصه مز یوقدر . غایه مطلبمز بو حال سفالت و پریشانی دن ، بو حال عطالت و جهالتدن قور توله مزدر . ارتق نصل یا مق لازم کلدیکنی دوشونمک بالطبع اوناره عا ندر .
— ظن ایدیورمی سکزکه خوجه افندیلر کز سزک ترقیکزی آرزو ایتمیورلر ؟ ..

— قطباً ظن ایتمک کز بزم ترقیمزی آرزو ایتمسونلر . کنسیدلری قدر بزیه خوجه یاغنه چالیشیورلر ؛ فقط بز اونلر کبی اوله یه راضی دکلز . اونک ایچون کنسیدلرینه دیه جک کزکه :
« بزیه بوزمانه کوره آدم ایتمه نك یولنی بیلیورسه کز لطفاً همت ایدیکز ؛ بیلورسه کز اربابندن صوروب او کره نکز ؛ یوق یه اسکی قفاده کیدرسه کز بزیه ده بر اقلکز ، بقاللق ایدلم ، چقاللق ایدلم ، باری دنیا ده آج قالمایلم !.. »

طلبه آرسنده بویله لری ده بولونه جغنی هیچ تصور ایتمیوردم ، دیمک طلبه آرسنده حرکت فکریه باشلامشدر . باقهلم کله جک سنه تحصیلده بروسه طلبه سی حقیقه بویله بر حرکت فکریه کوستر لر سه استانبول طلبه سنک بیله یاه مدینی بر شیئی یا پیش اوله جق لرندن بوتون عالم اسلامده و تاریخده بویوک بر شهرت احرازینه موفق اوله جق لر در ...
بروسه :
عمر فواد

مشورتن

دار الخلافه :

عثمانلی - هند بانقہ سی . — « اونیون » غزته سنک ائی معلومات آلان بر منبعدن وقوع بولان استخبارینه نظر آ مجلس وکلا اخیراً وقوع بولان اجتماعلرینک برنده صنایع و تجارت ملیه بی تشویقا بر عثمانلی - هند بانقہ سنک تأسسی تصویب ایتمشدر . مذکور بانقہ نك سرمایه سی ۱۰ میلیون انکلیز ایراسندن عبارت اوله جقدر . قرار واقع قریباً اراده سنیه عرض ایدیله جکدر .

بنغازی :

مجاهدین اسلامینک غیرت و موفقیتی . — مصدره منتشر الاهرام غزته سنده کورولمشدر : الیوم برقه ده بولنان بریکولا ، ناسونی ، سزنا نام ایتالیا قوماندانری معیتلر نده کی ع کزله برقه نك شرق جهتندن ایلری حرکتنه باشلامشدر و اوحوالیده کائن قصر قریه سنی اقسام اوزری ضیقه موفق اولمشلر سه ده ایرتسی کون علی الصبح مجاهدین طرفندن بر هجوم عمومی اجرا ایدلش و اعدا اوزاق مسافله ره قدر تبعید اولمشدر .
بلغار ، ظالمی :

مسلمانلرک هیراً فرستیان ایدلمی . — (توغولوس) دن :